

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ РІЗНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Реалії сьогодення вирізняються підвищеною потребою особистості в саморозвитку, в самоосвіті, в самостійній творчості. Для цього сучасній людині потрібні сучасні знання і достатньо високий рівень інтелектуальних умінь. Також потрібно володіти певними творчими вміннями, щоб вміти обробляти потік інформації (сортувати, вибирати, класифікувати, систематизувати тощо). Але найціннішим є виховання такої особистості, яка матиме внутрішні потреби та проявлятиме самостійне бажання самовдосконалюватися і розвиватися незалежно від досягнень. Саме така людина як фахівець будь-якої галузі зможе реалізувати себе та бути корисною суспільству.

Проблема такого розвитку тісна пов'язана з проблемою дослідницької діяльності, яка передбачає наявність, а отже формування і розвиток дослідницьких умінь. Ці процеси розпочинаються в шкільному віці, однак є далеко незавершеними у період юнацтва. Потреба в таких вміннях у сучасних студентів надзвичайно висока. Тому, через навчальний зміст та засобами кожної навчальної дисципліни у виші, незалежно від його рівня та спрямованості повинні формуватися відповідні компетентності.

Студентів потрібно знайомити з різними видами науково-педагогічних досліджень (фундаментальні, прикладні) та етапами їхнього проведення, формувати уміння їх використання при виконанні творчих індивідуальних завдань, підготовці доповідей на семінарські, практичні заняття або на студентські наукові, науково-практичні конференції, написанні курсових, кваліфікаційних (дипломних, магістерських) робіт. Студенти мають усвідомлювати зміст етапів дослідження і як результат вміти визначати тему, проблему, об'єкт, предмет та гіпотезу дослідження, формулювати мету і ставити відповідні до неї завдання дослідження, планувати виконання дослідження та експериментальну перевірку, збирати та обробляти фактичний матеріал, опрацьовувати літературу, обирати доцільні методи дослідження (теоретичні, емпіричні, соціологічні, експериментальні) і обробляти одержані результати, робити висновки та впроваджувати результати дослідження.

Студентів уже з перших курсів потрібно знайомити з поняттям змісту експерименту, зокрема педагогічного. Вони мають розрізняти за типами експерименти довгострокові та короткочасні, прості та складені, за цілями і характером дослідження (констатувальний, пошуковий, формувальний), за організацією проведення (природний, лабораторний, комплексний).

Важливе усвідомлене розуміння етапу аналізу та способу обробки результатів дослідження. Студенти повинні вміти з'ясувати місце аналізу в дослідженні, проводити статистичну обробку результатів дослідження, застосовувати математичні методи до визначення ефективності запропонованої методики (технології) вирішення наукової проблеми. Основними критеріями якості науково-педагогічних досліджень мають бути критерії новизни та актуальності, теоретична та практична значущість.

Студенти повинні розумітися на різних видах досліджень (курсова робота, наукові тези, наукова стаття, кваліфікаційна (дипломна, магістерська) робота, виділяючи основні їхні відмінності та особливості. Знати відповідну нормативну базу, зокрема про авторське право та плагіат. Ще одним із видів наукової діяльності студентів може бути рецензування наукових досліджень як однокурсників так і матеріалів опублікованих аспірантами. Основними аспектами наукової рецензії є об'єкт і предмет аналізу, актуальність теми, характеристика змісту, експериментальна перевірка, загальна оцінка, недоліки, прорахунки, висновки. Об'єктом оцінювання служать насамперед повнота, глибина, всебічність розкриття теми, новизна та актуальність проблеми і поставлених завдань, коректність аргументації і системи доказів, достовірність результатів, переконливість висновків, наявність апробації результатів дослідження.

Анотація. Яценко С.Є., Горбач І.М. Підготовка майбутніх викладачів різних освітніх закладів до дослідницької діяльності. У тезах визначено можливість формування і розвитку дослідницьких умінь студентів. Вказано на види наукових досліджень, етапи педагогічного експерименту, методи проведення науково-педагогічного експерименту. Виокремлено аналіз та способи обробки результатів досліджень, визначено критерії якості дослідження, та зазначено основні аспекти наукової рецензії як виду наукової діяльності.

Ключові слова: дослідницькі вміння, види наукових досліджень, критерії якості дослідження, наукова рецензія.

Аннотация. Яценко С.Е., Горбач И.Н. Подготовка будущих преподавателей различных образовательных заведений к исследовательской деятельности. У тезисах определено возможности формирования и развития исследовательских умений студентов. Указано на виды научных исследований, этапы педагогического эксперимента, методы проведения научно-педагогического эксперимента. Выделено анализ и способы обработки результатов исследований, указано критерии качества исследований и основные аспекты научной рецензии как вида научной деятельности.

Ключевые слова: исследовательские умения, виды научных исследований, критерии качества исследований, научная рецензия.

Summary. Svitlana Yatsenko, Ihor Horbach. Training future teachers of various educational institutions for research activities. In theses defined possibilities of formation and development of research skills of students. In theses indicates the types of scientific research, stages pedagogical experiment, methods of scientific and pedagogical experiment. In theses singled analysis and processing techniques of research results, identified criteria for quality research and stated the main aspects of the scientific review as a kind of research activities.

Key words: research skills, types of scientific research, criteria for quality research, scientific review.